

ІННОВАЦІЙНА ДІЯЛЬНОСТЬ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*І. М. ЛЕСІК,
д-р філософії, доцент, доцент кафедри
економічної теорії та суспільних наук*

*В.В. ГАЛКІН,
старший викладач кафедри обліку і оподаткування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв, Україна*

***Анотація.** Досліджено питання сутності інноваційної діяльності системи вищої освіти в сучасних умовах та місце в ній сучасного закладу вищої освіти (ЗВО). Узагальнено характерні особливості організації інноваційної діяльності. Визначено основні перспективи запровадження інноваційної діяльності у викладанні дисциплін.*

***Ключові слова:** вища освіта, ЗВО, інноваційна діяльність, e-learning.*

Актуальність досліджуваної проблеми обумовлена необхідністю модернізації системи освіти, як складного і багатогранного процесу, результативність якого залежить і від якості методичного та допоміжного забезпечення дисциплін, рівня технологічної готовності закладу вищої освіти (ЗВО) і від освітньо-кваліфікаційних програм, і від успішності реалізації їх змісту в навчально-науковій практиці.

Для виживання та прогресу людини, нації та людства необхідні інновації та еволюція. Інновації в освіті мають особливе значення, оскільки освіта відіграє вирішальну роль у створенні стійкого майбутнього. Необхідність організації інноваційної діяльності в освітньому середовищі через пандемією, пов'язану з COronaVirus Disease 2019, гостро постала як на глобальному рівні так і на рівні окремого закладу вищої освіти (ЗВО) та виявила значні проблеми та недоліки.

Закон України «Про інноваційну діяльність» [1] визначає інноваційну діяльність як – «діяльність, що спрямована на використання і комерціалізацію результатів наукових досліджень та розробок і зумовлює випуск на ринок нових конкурентоздатних товарів і послуг». Якщо брати до уваги систему вищої освіти то вона має бути конкурентоспроможною та випускати конкурентоздатних спеціалістів.

Проте, у дослідженні всесвітнього Індексу соціального прогресу (ISP), який

відображає основні тенденції соціально-економічного розвитку 128 країн світу в тому числі й України, «Доступ до вищої освіти» за рівнем соціального прогресу України залишається її слабкою стороною [2].

Hoffman A. and Holzhuter J. вважають, що «інновації нагадують мутацію, біологічний процес, який підтримує розвиток видів, щоб вони могли краще боротися за виживання» [3]. (Hoffman and Holzhuter, 2012).

Але для того щоб вирішувати питання задоволення глобальної потреби та обслуговувати значні масштаби неохоплених інноваційним навчанням груп на думку Shelton «освіті потрібні не тільки нові ідеї та винаходи, які руйнують очікування продуктивності від сьогоденного статус-кво; щоб надати значущий вплив, ці нові рішення повинні також «масштабуватися» [4]. Проте в системі освіти все набагато складніше, оскільки вона в першу чергу техніко-технологічно не готова, досить інертна і не здатна реагувати на зміни швидко.

Нова парадигма освіти зумовлює оновлення відповідних форм, методів і технологій навчання, що базуються на електронному навчанні (e-learning), в якому центральною фігурою є студент, який знаходиться у центрі навчального процесу, ґрунтується на повазі до його думки, на спонуканні до активності, на заохоченні до творчості.

Стратегічними пріоритетами розвитку вищої освіти в концепції інноваційного розвитку України мають стати:

а) забезпечення інноваційної спрямованості системи освіти шляхом: підвищення рівня комп'ютеризації вищих навчальних закладів; активізації науково-технічної та інноваційної діяльності ЗВО та збільшення обсягу її бюджетного фінансування; утворення інноваційних структур в системі освіти; реформування системи вищої освіти з урахуванням вимог європейських стандартів і збереження культурних та інтелектуальних національних традицій;

б) підвищення результативності вітчизняного сектору наукових досліджень і розробок з метою посилення його ролі у забезпеченні інноваційного розвитку національної економіки шляхом: інтеграції університетського сектору наукових

досліджень і розробок до світової інноваційної системи, сприяння розвитку міжнародного партнерства у сфері науково-технічної та інноваційної діяльності; збільшення частки наукових та науково-технічних досліджень у ЗВО, спрямованих на створення нових видів інноваційної продукції; врахування кон'юнктури світового ринку під час визначення пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності;

в) забезпечення розширеного відтворення знань на основі інтеграції діяльності вищих навчальних закладів, академічних та галузевих наукових установ шляхом: підвищення рівня фондоозброєності державного сектору наукових досліджень і розробок; концентрації ресурсів на пріоритетних напрямках розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності, створенні умов для організації високотехнологічного виробництва в Україні; посилення взаємодії освіти та науки, створення університетів дослідницького типу на базі провідних ЗВО; стимулювання процесу підвищення кваліфікації, розвиток системи дистанційного навчання.

Ситуація, що склалась в Україні потребує комплексного підходу з боку держави щодо вирішення питань, пов'язаних із інноваційним розвитком системи вищої освіти. Фундаментальність проблеми вимагає подальшого вивчення та пошуку найбільш оптимальних рішень, з огляду на виклики сьогодення.

Література:

1. Лесік, І. М., (2018). Соціально-економічні аспекти розвитку суспільства. *Вісник аграрної науки Причорномор'я*. – 2018. – Вип. 4 | DOI: 10.31521/2313-092X/2018-4(100)

2. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 4 липня 2002 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36 (06.09.2002). – Ст. 266. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

3. Hoffman, A. and Holzhter, J. (2012), “The evolution of higher education: innovation as natural selection”, in Hoffman, A. and Spangehl, S. (Eds), *Innovation in Higher Education: Igniting the Spark for Success*, American Council on Education, Rowman & Littlefield Publishers Inc., Lanham, MD, pp. 3-15.

4. Shelton, J. (2011), “*Education innovation: what it is and why we need more of it*”, *Education Week*, Sputnik post, September 28.